

Bruxelles, 20. veljače 2018.
(OR. en, hr)

Međuinstitucijski predmet:
2015/0148 (COD)

6053/1/18
REV 1 ADD 1

CODEC 178
CLIMA 23
ENV 71
ENER 45
TRANS 65
IND 44
COMPET 64
MI 75
ECOFIN 96

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Nacrt direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi poboljšanja troškovno učinkovitih smanjenja emisija i ulaganja za niske emisije ugljika i Odluke (EU) 2015/1814 (prvo čitanje) – donošenje zakonodavnog akta = izjave

Izjava Slovenije i Portugala

Slovenija i Portugal podupiru reformu sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS EU-a) i priznaju da se dogovorom o zakonodavstvu u vezi s četvrtom fazom (2021. – 2030.) znatno jača funkcioniranje sustava ETS EU-a.

Najvažnije prilagodbe sustava ETS EU-a, koje su potrebne da bi EU ostvario cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 40 % do 2030., kako je dogovoreno u klimatskom i energetsom okviru do 2030. i Pariškog sporazuma, su povećanje linearnog faktora smanjenja, kao i prilagodbe rezerve za stabilnost tržišta i besplatne dodjele emisijskih jedinica. Slovenija i Portugal pozdravljaju i dogovor da će se odredbe nove direktive o ETS-u redovito preispitivati, uključujući pravila o istjecanju ugljika i linearni faktor smanjenja, te da će Komisija ocjenjivati potrebu za dodatnim politikama ili mjerama u kontekstu svakog pregleda stanja u okviru Pariškog sporazuma.

Unatoč navedenim pozitivnim elementima reforme sustava ETS EU-a, dogovorom postignutim u trijalogu premašuje se dogovor o klimatskom i energetsom okviru do 2030. u pogledu elemenata povezanih s Fondom za modernizaciju. Slovenija i Portugal vjeruju da uvjetovano povećanje Fonda za modernizaciju veće od 2 % ukupne gornje granice, o čemu je Europski parlament postigao dogovor u listopadu 2014., nije opravdano kao element solidarnosti s obzirom na to da od Fonda za modernizaciju koristi imaju samo države članice s BDP-om manjim od 60 % prosjeka EU-a. Budući da koristi od drugih elemenata sustava ETS EU-a imaju isključivo te države članice, dogovorenim uvjetovanim povećanjem narušava se ravnoteža dogovora Europskog vijeća.

S obzirom na to da je navedeni prag proizvoljan i da se njime isključuju slabije razvijene države članice, poput Slovenije i Portugala, s BDP-om po stanovniku prilično nižim od prosjeka EU-a i koje se također suočavaju s izazovima preobrazbe energetskega sektora, nadamo se da se to povećanje neće provesti i da će se svakom budućom reformom sustavom ETS EU-a ponovno uspostaviti prvotno dogovorena ravnoteža u pogledu mehanizama solidarnosti uključenih u sustav ETS EU-a.

Nadalje, uvjetovanim povećanjem Fonda za modernizaciju u konačnom kompromisu trebalo se odgovoriti na zabrinutost Europskog parlamenta u vezi s pravednim prijelazom na društva s niskom razinom ugljika. Željeli bismo istaknuti da će takav prijelaz predstavljati izazov za cijeli EU. Stoga bi se u budućim preispitivanjima zakonodavstva pravedan prijelaz trebao obuhvatiti u širem smislu, a ne samo u kontekstu najnerazvijenijih država članica EU-a.

Izjave Komisije

Linearni faktor smanjenja

Sustav EU-a za trgovanje emisijskim jedinicama (ETS EU-a) ključan je instrument EU-a za ostvarivanje klimatskog cilja ograničavanja povećanja prosječne globalne temperature na znatno manje od 2°C iznad preindustrijskih razina, kako je dogovoreno i u kontekstu Pariškog sporazuma. U skladu s tim ciljem i okvirom klimatske i energetske politike do 2030., revizija sustava ETS EU-a i povećanje linearnog faktora smanjenja s 1,74 % na 2,2 % prvi su koraci k ostvarivanju cilja smanjenja domaćih emisija stakleničkih plinova za barem 40 % do 2030. Komisija prepoznaje da su potrebni daljnji naponi i veće ambicije kako bi se ostvario cilj EU-a za 2050. koji se odnosi na smanjenje emisija stakleničkih plinova u skladu s dugoročnim ciljevima Pariškog sporazuma, te u svojoj procjeni učinka priloženoj energetske i klimatske okviru do 2030. navodi da je za ostvarivanje te gornje granice potrebno dodatno povećati linearni faktor smanjenja do 2050. Komisija se obvezuje da će u okviru svih budućih revizija ove Direktive razmotriti povećanje linearnog faktora smanjenja u svjetlu međunarodnih razvoja događaja koji budu iziskivali strože politike i mjere Unije.

Emisije iz pomorskog prometa

Komisija prima na znanje prijedlog Europskog parlamenta. Odluka Međunarodne pomorske organizacije (IMO) o početnoj strategiji smanjenja emisija stakleničkih plinova za brodove trebala bi biti donesena u travnju 2018. Komisija će u svjetlu toga provesti brzu analizu i uredno o tome izvijestiti, posebice kada je riječ o ciljevima smanjenja emisija i popisu mogućih mjera uz pomoć kojih će se ti ciljevi ostvariti, uključujući vremenski okvir za donošenje navedenih mjera. Pritom će razmotriti koji su sljedeći koraci prikladni kako bi se osigurao pravedan doprinos tog sektora, što uključuje i korake koje je predložio Parlament. Kada je riječ o novim zakonodavnim mjerama za emisije stakleničkih plinova iz pomorskog prometa, Komisija će pažljivo razmotriti amandmane koje je u tom području donio Europski parlament.

Pravedna tranzicija u regijama s velikom potrošnjom ugljena i velikim emisijama ugljika

Komisija ponovno ističe da je predana razvoju posebne inicijative uz pomoć koje će se u državama članicama regijama s velikom potrošnjom ugljena i velikim emisijama ugljika pružiti njima prilagođena potpora za pravednu tranziciju.

S tim u cilju Komisija će zajedno s dionicima iz tih regija raditi na pružanju smjernica, posebno u vezi s pristupom relevantnim fondovima i programima i korištenjem njihovih sredstava, te će poticati razmjene dobrih praksi, što uključuje rasprave o industrijskim planovima i potrebnim prekvalifikacijama.

Hvatanje i korištenje ugljika (CCU)

Komisija prima na znanje prijedlog Europskog parlamenta za izuzimanje emisija koje su verificirane kao uhvaćene i iskorištene te tako trajno vezane iz obveze predaje emisijskih jedinica u okviru sustava ETS EU-a. Takve tehnologije trenutačno nisu dovoljno razvijene da bi se donijela odluka o tome kako će ih se u budućnosti regulatorno tretirati. S obzirom na tehnološki potencijal tehnologija za hvatanje i korištenje CO₂, Komisija se obvezuje da će proučiti njihov regulatorni položaj tijekom sljedećeg razdoblja trgovanja te odlučiti treba li njihov regulatorni tretman promijeniti prilikom neke od budućih revizija Direktive. Komisija će u tom pogledu adekvatno uzeti u obzir potencijal tih tehnologija za doprinošenje znatnom smanjenju emisija, a da se pritom ne dovede u pitanje okolišni integritet sustava ETS EU-a.

Izjava Republike Hrvatske

Republika Hrvatska podržava ciljeve i svrhu Prijedloga direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi poboljšanja troškovno učinkovitih smanjenja emisija i ulaganja za niske emisije ugljika, obzirom da smatramo da je ovaj Prijedlog od presudne važnosti za klimatsku politiku Europske unije, kao i za uspješnu provedbu Pariškog sporazuma.

Međutim, Republika Hrvatska smatra da trenutni tekst Direktive 2003/87/EZ, kao i sadašnji prijedlog izmjena i dopuna Direktive 2003/87/EZ, stavlja Hrvatsku u neravnopravan položaj kada je riječ o ukupnoj količini emisijskih jedinica koje države članice prodaju na dražbama te su stoga tijekom pregovora tražene odgovarajuće izmjene Direktive.

Republika Hrvatska još uvijek smatra da je potrebno izmijeniti članak 10. stavak 2. podstavak 2. Direktive 2003/87/EZ, budući da postojeća odredba ne propisuje izračun hrvatskog dijela dražbovnih prava. Navedena odredba propisuje iz koje godine se koriste verificirane emisije država članica koje u 2005. godini nisu sudjelovale u sustavu Zajednice. U tom smislu, Republika Hrvatska iznijela je na Vijeću ministara za okoliš 28. veljače 2017. prijedlog za brisanje riječi *"u okviru sustava Zajednice"* u članku 10. stavku 2. podstavku 2. Direktive 2003/87/EZ.

Podsjećamo da je Europska komisija 2013. godine izradila izračun dražbovnih prava za Republiku Hrvatsku, pri čemu nije uzela u obzir sve parametre dogovorene tijekom pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj Uniji. Europska komisija je za izračun dražbovnih prava za RH koristila ukupni iznos emisija stakleničkih plinova iz sustava trgovanja za RH koji je određen za priključenje ukupnom iznosu emisija za EU, a ne verificirane emisije iz 2007. godine, kako je dogovoreno prilikom pregovora. Treba naglasiti da je ukupan iznos za RH manji i vodi manjim dražbovnim pravima za RH. Također, taj je ukupan iznos manji i svim ostalim državama članicama međutim, za sve njih su, za izračun njihovih dražbovnih prava korištene verificirane emisije iz 2005. ili prosjeka 2005.-2007., ili 2007., odnosno što je za njih bilo povoljnije.

Gore spomenutu izmjenu smo stoga predlagali kako bi se izbjegle moguće različite interpretacije u pogledu primjene odredbi Direktive 2003/87/EZ na Republiku Hrvatsku, te u skladu s tim, osiguralo dosljednu i jedinstvenu primjenu članka 10. stavka 2. točke (a) Direktive u svim zemljama članicama, uključujući i Republiku Hrvatsku. S obzirom da navedena izmjena nije uključena u konačni kompromisni tekst Republika Hrvatska će biti suzdržana vezano za usvajanje ovog zakonodavnog prijedloga.